

نماز و بیماران (عبادت در بستر بیماری)

به طور کلی افراد بیمار از جهتی به سه قسم تقسیم می شوند :

۱- بیماران معمولی و کسانی که بطور سرپایی معالجه می شوند و بیماری آنها هیچ مانع و مشکلی برای خواندن نماز و سایر عبادات ایجاد نخواهد کرد که این دسته افراد نماز خود را از نظر وقت ، رعایت قبله و طهارت و امثال آن مانند قبل از بیماری بجا می آورند .

۲- بیماران بد حال یا اورژانسی که به هیچ عنوان قادر به انجام عبادات عملی و نماز نیستند مگر با ایما و اشاره و گاهی ممکن است کسانی باشند که اصلا فاقد بعضی از شرایط کلی تکلیف مانند عقل و قدرت باشند که در این صورت تکلیف از آنان ساقط است قضاء هم بر آنان واجب نیست . مثل افرادی که در وقت نماز در حال کمای مطلق به سر می برند یا بیماران روانی سخت که عقل و مشاعر آنان از کار افتاده است .

۳- بیمارانی که جزء دسته اول و دوم نیستند ولی در مورد نماز و احکام نماز مانند طهارت ، قبله و امثال آن از احکام و مسائل خاصی برخوردار می باشند .
طهارت :

نماز گزار همیشه باید قبل از ورود به نماز به چند موضوع که در ارتباط با صحت نماز است توجه نماید ، آن موضوعات یا مسائل به عنوان مقدمات نماز محسوب می شود که عبارت است از : طهارت ، وقت ، قبله ، پوشش یا ستر ، مکان نماز گزار و غیره .

طهارت به معنی پاکی است و از شرایط اصلی و واقعی صحت نماز می باشد که بدون آن نماز تحقق پیدا نمی کند و صحیح نیست . نماز گزار باید از هر جهت پاک باشد یعنی علاوه بر پاکی درونی و باطنی و بر طرف نمودن آلودگی های باطنی مثل گناه و علاوه بر پاکیزگی ظاهری و رعایت نظافت و تمیزی بدن و لباس و مکان نماز از دو نوع طهارت دیگر که صحت نماز بستگی به آن دارد برخوردار باشد یعنی : طهارت از خبث و طهارت از حدث .
الف - طهارت از خبث :

بدن و لباس نماز گزار باید از هر نوع آلودگی و پلیدی ظاهری مانند آلودگی به خون ، ادرار و سایر نجاسات کاملاً پاک باشد که در اصطلاح فقهی از آن به طهارت از خبث تعبیر می شود . البته مکان نماز گزار نیز مانند لباس که دارای پنج شرط است ، پنج شرط مانند بی حرکت بودن ، غصبی نبودن دارد که یکی از آن شرایط پاک بودن جایی است که پیشانی را بر آن می گذارند که : « اگر جای پیشانی نجس باشد هر چند خشک هم باشد نماز باطل است و احتیاط مستحب آن است که مکان نماز گزار اصلاً نجس نباشد و اگر نجس است به طوری تر نباشد که رطوبت آن به بدن و لباس او برسد .

ب: طهارت از حدث

نماز گزار باید علاوه بر پاکی بدن و لباس ، از هر نوع قدرات یا نجاست داخلی که موجب وضو یا غسل می شود نیز پاک باشد (هر چیزی که مانند ادرار ، مدفوع ، خواب و امثال اینها موجب وضو برای نماز می شود ، در اصطلاح فقهی از آن به حدث اصغر تعبیر می شود و آنچه مانند احتلام و جنابت موجب غسل شود ، به آن حدث اکبر می گویند) بنابر این نماز گزار باید برای نماز با طهارت باشد یعنی با وضو و تیمم و در صورت نیاز با غسل باشد (طهارت خاص شرعی) .

احکام پاک بودن لباس و بدن :

- ۱- اگر کسی عمداً با بدن یا لباس نجس نماز بخواند ، نمازش باطل است .
- ۲- کسی که نمی داند با بدن و لباس نجس نماز باطل است و بخواند ، نمازش باطل است .
- ۳- اگر بواسطه ندانستن مسله چیزی را نداند نجس است و با آن نماز بخواند نمازش باطل است .
- ۴- اگر فراموش کند بدن یا لباسش نجس است و در بین نماز یا بعد از آن یادش بیاید ، باید نماز را دوباره بخواند و اگر وقت گذشته است ، قضا نماید .

۵- اگر نداند که بدن یا لباسش نجس است و بعد از نماز بفهمد نجس بوده ، نماز او صحیح است ولی احتیاط مستحب آن است که اگر وقت دارد دوباره آن نماز را بخواند .

۶- کسی که در پاک بودن بدن یا لباس خود شک دارد چنانچه نماز بخواند و بعد از نماز بفهمد که بدن یا لباسش نجس بوده ، نماز او صحیح است .

۷- اگر لباس را آب بکشد و یقین کند که پاک شده است و با آن نماز بخواند و بعد از نماز بفهمد پاک نشده ، نمازش صحیح است .

۸- خون بدن انسان یا حیوان حلال گوشت اگر چه در چند جای بدن و لباس باشد در صورتیکه روی هم کمتر از درهم (تقریباً به اندازه دو ریالی) باشد نماز خواندن با آن اشکال ندارد البته اگر سر سوزنی خون حیض باشد نماز باطل است .

۹- اگر بدن یا لباس خونی نشود ولی بواسطه رسیدن به خون نجس شود ، اگر چه مقداری که نجس شده کمتر از درهم باشد ، نمی شود با آن نماز خواند .

۱۰- اگر خون روی لباسی که آستر دارد بریزد و به آستر برسد و یا به آستر بریزد و روی لباس خونی شود ، باید هر کدام را جدا حساب نمود پس اگر خون روی لباس و آستر کمتر از درهم باشد ، نماز با آن صحیح است .

۱۱- اگر لباس های کوچک نماز گزار مانند عرق چین و جوراب که نمی شود با آنها عورت را پوشاند نجس باشد ، چنانچه از مردار و حیوان حرام گوشت درست نشده باشد ، نماز با آن صحیح است و نیز اگر با انگشتری نجس نماز بخواند اشکال ندارد .

۱۲- اگر در بدن یا لباس نماز گزار ، خون زخم یا جراحت یا دمل باشد ، چنانچه طوری است که آب کشیدن بدن یا لباس یا عوض کردن لباس برای بیشتر مردم یا برای خصوص او سخت است ، تا وقتی که زخم یا جراحت یا دمل خوب نشده است می تواند با آن نماز

بخواند و همچنین است اگر چرکی که با خون بیرون آمده یا دوایی که روی زخم گذاشته اند و نجس شده در بدن یا لباس او باشد .

موارد شک در وضو :

در بین نماز

اگر در بین نماز شک کند که وضو گرفته یا نه :

نماز او باطل است (حکم وضعی)

باید وضو بگیرد و نماز را بخواند (تکلیف)

بعد از نماز

۱- شک کند که وضو گرفته یا نه :

نماز او صحیح است .

ولی باید برای نمازهای بعدی وضو بگیرد

۲- شک کند که :

قبل از نماز ، وضوی او باطل شده یا بعد از نماز ، نمازی که خوانده صحیح است

.

۳- کسی که می داند وضو گرفته و حدثی از او سر زده (مثلاً بول کرده) اگر نداند کدام

جلوتر بوده ، اگر بعد از نماز است باید وضو بگیرد و بنا بر احتیاط واجب نماز را که خوانده

دوباره بخواند .

قبل از نماز

۱- کسی که شک دارد وضو گرفته یا نه ، باید وضو بگیرد .

۲- کسی که شک دارد وضوی او باطل شده است یا نه ، بنا می گذارد که وضوی او باقی

است . ولی اگر بعد از بول ، استبرا نکرده و وضو گرفته باشد و بعد از وضو رطوبتی از او

بیرون آید و نداند که بول است یا چیز دیگری ، وضوی او باطل است .

۳ - می داند وضو گرفته و حدثی از او سر زده اما نمی داند کدام جلوتر بوده :

چنانچه پیش از نماز است باید وضو بگیرد .

و اگر در بین نماز است باید نماز را بشکند و وضو بگیرد .

و اگر بعد از نماز است حکم آن گفته شده است .

وضوی جبیره :

وضوی جبیره بر دو قسم است :

۱- وضوی معمولی

۲- وضوی جبیره ای

جبیره به چیزهایی گفته می شود که بر روی زخم ها ، جراحات ، چرک ها ، دمل ها ، شکستگی ها ، بریدگی ها قرار می دهند مانند : تخته ، پارچه ، دارو ، گچ که محل زخم و شکسته را می بندند یا پانسمان می کنند . جبیره در لغت از ماده جبر و به معنای کمک کردن می باشد .

از این رو به باندهای گچی و غیره و انواع داروهایی که مصارف جلدی دارند و به صورت لایه ای از دارو روی زخم ها و جراحات قرار می گیرند نیز جبیره می گویند زیرا تمام وسائل فوق به عنوان کمک های موثر در امر درمان عضو مجروح یا شکسته ، کاربرد دارد .

جبیره ممکن است در هر جایی از بدن وجود داشته باشد زیرا امکان وجود جراحی ، شکستگی یا زخم در هر نقطه از بدن وجود دارد اما در اینجا چیزی که مورد بحث است ، تشخیص محل و موقعیت جراحی یا زخم در ارتباط با اعضاء وضو می باشد ، ضمناً وضوی جبیره که یک نوع وضوی خاص بوده و از احکام خاصی نیز برخوردار است منحصر به همین مقدار نیست بلکه این عنوان یا تعبیر ، نسبت به تمام مواردی که به نحوی مانعی در اعضاء وضو ایجاد شده باشد اطلاق دارد .

موارد کلی وضوی جبیره :

۱- جای وضو ، زخم و امثال آن باشد اعم از اینکه آن زخم و غیره :

عامل درونی داشته باشد (قروح)

یا عامل بیرونی داشته باشد (جروح)

۲- جای وضو چیزی (اعم از نجاست و غیر نجاست) چسبیده باشد به طوری که امکان برطرف نمودن آن نباشد یا بقدری مشقت داشته باشد که غیر قابل تحمل است .

۳- آب ضرر داشته باشد .

ضرر داشتن آب (مثل اینکه قسمتی از دست مبتلا به نوعی بیماری روماتیسم باشد و آب برای آن ضرر داشته باشد) در اعضاء وضو سه صورت دارد :

تمام اعضاء وضو (تیمم جبیره ای)

تمام یک عضو وضو (تیمم جبیره ای)

بعضی از اعضاء وضو (وضوی جبیره ای)

دستور وضوی جبیره

الف- روی زخم باز است

۱- آب برای زخم ضرر ندارد ، باید طبق معمول وضو گرفت .

۲- آب ضرر دارد :

الف : (جبیره در محل شستن) زخم در صورت یا دستها است :

اطراف زخم را بشوید و اگر ممکن است دست روی زخم بکشد .

اطراف زخم را بشوید و اگر ممکن نیست پارچه پاکی روی آن بگذارد و روی پارچه را دست بکشد .

ب: (جبیره در محل مسح) زخم روی پاها یا جلوی سر باشد و نتواند مسح کند :

اگر می تواند ، پارچه روی آن بگذارد و روی آن را مسح کند و تیمم هم بنماید (بنا بر احتیاط واجب) .

اگر نمی تواند پارچه پاکی روی آن بگذارد ، باید به جای وضو تیمم کند و بهتر است یک وضو بدون مسح هم بگیرد .

ب) روی زخم بسته است

۱- می شود باز کرد :

الف- ضرر و زحمت ندارد :

باید باز کند و وضو بگیرد (وضوی معمولی)

ب - ضرر دارد :

در محل شستن (صورت و دستها) است چنانچه کشیدن دست تر ضرر ندارد ، واجب است روی آن دست تر بکشد .

در محل مسح است بطوری که همه جای را فرا گرفته ، اگر جبیره پاک نیست پارچه پاکی روی آن بگذارد و بر آن مسح کند .

۲- نمی شود باز کرد :

الف- جبیره پاک است و رساندن آب به محل زخم ممکن است و مشقت یا ضرر ندارد ، باید آب را به زخم برساند .

ب- زخم یا جبیره نجس است :

نمی تواند آب بکشد و رساندن آب ضرر دارد ، باید فقط اطراف زخم را آب بکشد و اگر می شود پارچه پاکی بگذارد بطوریکه که جزء جبیره حساب شود و روی آن را مسح کند . می تواند آب بکشد و رساندن آب زحمت و ضرر ندارد ، باید آب بکشد و آب را به زخم برساند .

تیمم جبیره ای :

اگر پیشانی و پشت دست ها زخم است و پارچه یا چیز دیگری را که بر آن بسته نمی تواند باز کند ، باید دست را روی آن بکشد و نیز اگر کف دست زخم باشد و پارچه یا چیز دیگری را که بر آن بسته نتواند باز کند ، باید دست را با همان پارچه به چیزی که تیمم بر آن صحیح است بزند و به پیشانی و پشت دستها بکشد .

دستور تیمم :

در تیمم چهار چیز واجب است :

۱- نیت

- ۲- زدن کف دو دست با هم بر چیزی که تیمم به آن صحیح است .
- ۳- کشیدن کف هر دو دست به تمام پیشانی و دو طرف آن از جایی که موی سر می روید ، تا ابرو ها و بالای بینی و بنا بر احتیاط واجب باید دستها روی ابروها نیز کشیده شود .
- ۴- کشیدن کف دست چپ به تمام پشت دست راست و بعد از آن کشیدن کف دست راست به تمام پشت دست چپ .

توضیح : کسی که وظیفه اش تیمم است ، بعد از نیت و تهیه سنگ یا خاک پاک ، در حالیکه دستها تا میج و صورت از رستنگاه مو تا زیر ابروها حتی الامکان پاک است و بدون آنکه مانعی از قبیل انگشتر ، چسب ، قیر ، رنگ و امثال اینها در اعضاء تیمم باشد ، یکبار دست را روی سنگ زده و سپس تمامی کف دو دست را از بالای پیشانی تا زیر ابروها و وسط ابرو ها می کشد و سپس کف دست چپ را به پشت دست راست و بعد هم کف دست راست را به پشت دست چپ می کشد .

غسل جبیره ای :

غسل جبیره ای نیز مانند وضوی جبیره ای است (که باید روی جبیره را مسح کند و جاهای خالی را بشوید) ولی باید آن را ترتیبی بجا آورند و اگر ارتماسی انجام دهند باطل است .
دستور غسل :

در غسل ترتیبی باید به نیت غسل ، اول سر و گردن ، بعد طرف راست و بعد طرف چپ بدن را بشوید و اگر عمدتا یا از روی فراموشی یا بواسطه ندانستن مسئله به این ترتیب عمل نکند ، غسل او باطل است .

نایب گرفتن در وضو و تیمم :

انسان در حال اختیار باید تمام اعمال عبادی (وضو ، تیمم ، غسل و...) را خود انجام دهد اما در حالت اضطرار که نمی تواند خود بجا آورد و ناتوان است باید نایب بگیرد یعنی کسی او را کمک کند و اگر به این وظیفه عمل نکند ، بعدا باید نماز خود را اعاده نماید .

نیابت در وضو :

کسی که نمی تواند وضو بگیرد باید نایب بگیرد که او را وضو دهد ولی باید خود او نیت وضو کند و با دست خود مسح نماید و اگر نمی تواند باید نایبش دست او را بگیرد و به جای او مسح بکشد و اگر این هم ممکن نیست باید از دست او رطوبت بگیرند و با آن رطوبت ، سرو پای او را مسح کند .

قابل توجه است که :

انسان ، شستن صورت و دستها و مسح سر و پاها را باید خود انجام دهد و اگر دیگری او را وضو دهد (در صورتی که خود می تواند وضو بگیرد) یا در رساندن آب به صورت و دستها و مسح سر و پاها به او کمک نماید ، وضو باطل است همچنین هر کدام از کارهای وضو را که می تواند به تنهایی انجام دهد نباید در آن کمک بگیرد .

نیابت در تیمم :

اگر وظیفه او تیمم است و نمی تواند تیمم کند باید نایب بگیرد و کسی که نایب می شود باید دست او را با دست خود او تیمم دهد و اگر ممکن نباشد باید نایب ، دست خود را به چیزی که تیمم به آن صحیح است بزند و به پیشانی و پشت دستهای او بکشد .

توضیح :

کسی که دست دارد ولی نمی تواند تیمم کند باید نایب بگیرد تا او را تیمم دهد .

الف) اگر امکان دارد با دستهای خود او ، او را تیمم دهد .

ب) اگر امکان ندارد ، دستهای خودش را به زمین زده و به صورت و دستهای او بکشد و کسی که از داشتن دست محروم است :

الف) اگر یک دستش قطع شده و ذراع دارد باید آن دستی که سالم است را با ذراع دست دیگرش به زمین زده و به صورتش بکشد و بنا بر احتیاط مستحب دوباره با کف دست سالمش تمام پیشانی و دو طرف آن را مسح نماید و بعد با دست سالمش پشت ذراع و با ذراعش دست سالم را مسح نماید .

ب) اگر یک دستش سالم باشد و دیگری هم ذراع نداشته باشد ، همان کف دست سالم را به زمین زده و به پیشانی می کشد و بعد پشت دستش را به زمین می کشد و بنا بر احتیاط واجب علاوه بر این کار ، نائِب هم

می گیرد به این صورت که با هم دو دستشان را به چیزی که تیمم بر آن صحیح است زده و به صورت کشیده و بعد نائِب کف دستش را به پشت دست او می کشد .

ج) کسی که هر دو دستش قطع شده است ، اگر ذراع های او باشد باید به وسیله دو ذراع مانند دو کف دست تیمم کند زیرا دو ذراع حکم دو کف دست را دارند و اگر ذراع ندارد در این صورت پیشانی خود را به زمین کشیده و بنا بر احتیاط واجب نائِب هم می گیرد .
نماز :

بر اساس حالات مختلف و سلامتی یا بیماری انسان ، نماز نیز به یکی از سه صورت به ترتیب خوانده می شود که عبارت است از :

۱- ایستاده

۲- نشسته

۳- خوابیده

نماز گزار باید نماز را ایستاده و بدون حرکت و نیز در وقت خود و رو به طرف قبله بخواند :
اگر از ایستادن عاجز است باید بنشیند .

اگر از نشستن عاجز است باید بخوابد (ولی تا بدنش آرام نگرفته نباید چیزی بخواند) .
بنابراین :

ایستاده

تا انسان می تواند ایستاده نماز بخواند نباید بنشیند و باید به هر طور که می تواند ایستاده نماز بخواند .

نشسته

اگر به هیچ قسم نتواند بایستد ، باید راست بنشیند و نشسته نماز بخواند .

خوابیده

و اگر به هیچ قسم نمی تواند بنشیند ، باید :

۱- به پهلو و دست راست بخوابد .

۲- اگر نمی تواند به پهلو راست بخوابد ، به پهلو چپ بخوابد .

۳- و اگر آن هم ممکن نیست ، به پشت بخوابد .

ضمنادر هر سه مورد فوق ، رکوع و سجود را با اشاره سر بجا آورد .

بنابر این به طور کلی در نماز هر طور که می تواند باید به همان صورت نماز بخواند و در بین

نماز نیز به هر اندازه که می تواند باید به همین صورت عمل کند .

احکام روزه بیماران

۱- کسی که یقین یا گمان دارد روزه برای او ضرر دارد (اگرچه دکتر بگوید ضرر ندارد

(باید روزه نگیرد و اگر روزه بگیرد صحیح نیست .

۲- کسی که می داند روزه برای او ضرر ندارد (اگرچه دکتر بگوید ضرر دارد) باید روزه

بگیرد .

قضای عبادات بیماران

۱- نماز :

چنانچه قبلا نیز اشاره شده نماز در هیچ حالی از انسان ساقط نمی شود بنابراین شخص بیمار

باید در عین حال بیماری به این موضوع مهم توجه داشته باشد اما اگر به دلایلی نماز او قضا

شد ، قضای نماز بر او واجب خواهد بود (ضمنا توجه و یادآوری پرستاران و اطرافیان بیمار

و برنامه ریزی مناسب برای انجام فریضه نماز که قضا نشود بسیار مطلوب است) .

۲- روزه :

۱- اگر به واسطه مرضی روزه رمضان را نگیرد و مرض او تا رمضان سال بعد طول بکشد ،

قضای روزه هایی را که نگرفته بر او واجب نیست و باید برای هر روز یک مد که تقریبا ده

سیر است ، طعام یعنی گندم یا جو و مانند اینها به فقیر بدهد ولی اگر بواسطه عذر دیگری

مثلا برای مسافرت روزه نگرفته باشد و عذر او تا رمضان بعد باقی بماند ، روزه هایی را که نگرفته باید قضا کند و احتیاط مستحب آن است که برای هر روز یک مد طعام هم به فقیر بدهد .

۲- اگر به واسطه مرضی روزه رمضان را نگیرد و بعد از رمضان مرض او برطرف شود ولی عذر دیگری پیدا کند که نتواند تا رمضان بعد قضای روزه را بگیرد باید روزه هایی را که نگرفته قضا نماید .

۳- اگر مرض انسان چند سال طول بکشد ، بعد از آن که خوب شد اگر تا رمضان آینده به مقدار قضا وقت داشته باشد باید قضای رمضان آخر را بگیرد و برای هر روز از سالهای پیش یک مد طعام به فقیر بدهد.

آداب عیادت بیمار

کوتاه نمودن زمان عیادت :

رسول خدا (ص) فرمود : « از همه عیادت ها برتر و باارزش آن است که زودتر از پیش مریض برخیزی » .

حضرت علی (ع) نیز فرمود : « از دیدار کنندگان مریض ، آن کس اجر بیشتری دارد که کمتر نزد بیمار بنشیند جز در صورتی که خود بیمار دوست داشته باشد و تمایل نماید به نشستن شخص نزد او » .

همچنین در حدیث دیگری پیرامون بهترین نوع عیادت (کامل و منطقی) فرمودند : « بعد از عیادت ، زود برخیزی و بروی » .

امیدوار کردن و تقویت روحی بیمار :

پیامبر اکرم (ص) فرمود : « هنگامی که از مریض عیادت می کنید ، پس او را به زندگی امیدوار سازید . این کار گرچه مقدرات را تغییر نخواهد داد و مانع از مرگ نخواهد شد اما وسیله آرامش خاطر مریض است » .

در حدیثی از امام صادق (ع) آمده است: بعضی از دوستان آن حضرت به دیدن (عیادت) مریضی می رفتند. در بین راه به امام صادق (ع) برخوردند، آن بزرگوار فرمود: کجا می روید؟ گفتند: به عیادت مریض، حضرت فرمود: آیا برای مریض هدیه ای با خود می برید؟ گفتند: نه. آنگاه حضرت فرمود: «مگر نمی دانید هدیه بردن مایه آرامش خاطر بیمار می شود؟»

ملاطفت، دلجویی (اظهار مهر و محبت):

پیامبر گرامی (ص) فرمود: «عیادت کامل و بهترین نوع عیادت بیمار آن است که یک نفر از شما دست روی بدن بیمار بگذارد و از او دلجوئی و احوالپرسی کند و بپرسد: چگونه ای (به اصطلاح حالت چطور است)، چگونه شب را به صبح گذراندی و چگونه عصر را سپری کردی و تحیت و درود کامل این است که مصافحه کند.»

امیر المومنین (ع) نیز فرمود: «عیادت کامل آن است که عیادت کننده یک دست خود را روی دستهای بیمار یا بر پیشانی او بگذارد.»

پیامبر (ص) فرمود: کسی که برای انجام دادن امور مربوط به مریض تلاش و کوشش کند هر چند انجام نگیرد

(حاجت مریض برآورده نشود) گناهانش آمرزیده می شود مانند روزی که از مادر متولد شده است.»

دعا برای بیمار:

پیامبر (ص) فرمود: «بیماران را عیادت کنید... و برای بیمار دعا کنید و بگوئید: خدایا! او را به شفای خود شفا مرحمت کن و به دوی خویش مداوا فرما و از بلای خود او را در امان بدار.»

رسول خدا (ص) هنگامی که به عیادت سلمان فارسی رفت، وقتی خواست از بالین او برخیزد به سلمان دعا کرد و فرمود: «ای سلمان! خداوند رنج و درد تو را بر طرف سازد و گناهانت را ببخشد و دین و بدن تو را تا آخر عمرت محفوظ نگه دارد.»

خواندن سوره حمد:

سوره مبارکه حمد (فاتحه الكتاب) آرام بخش دلها و مایه شفای دردمندان و بیماران و دربردارنده اسم اعظم خداوند است . از جمله نام های آن « الشافیة » و « الشفاء » می باشد زیرا موجب شفای همه دردهای جسمی و روحی و بیماریهای قلبی و جهل و نادانی است . جهت شفای بیماران سفارش شده تا این سوره مبارکه و شفا بخش هفت مرتبه خوانده شود و اگر بیماری شخص

برطرف نشد ، هفتاد مرتبه بخوانند که مایه تسکین قلب بیمار خواهد گشت ، چهل مرتبه یا صد مرتبه نیز سفارش شده است .

پیامبر اکرم فرمود : « فاتحه الكتاب موجب شفای همه دردها خواهد بود » .

همچنین فرمود : « خواندن هفت مرتبه سوره حمد باعث شفای همه دردها می باشد » .

عوامل شفابخش تمام بیماری ها (جسمی ، روحی ، فردی ، اجتماعی و ..)

۱- قرآن (به خصوص سوره حمد)

و نزل من القرآن ما هو شفاء و رحمه للمومنین

« و ما آنچه از قرآن نازل کردیم (عامل) شفاء و رحمت الهی برای اهل ایمان است » .

سوره اسراء ، آیه ۸۲

امام کاظم (ع) فرمود :

« در قرآن شفاء هر بیماری هست » .

۲- صدقه

پیامبر اکرم (ص) فرمود : « بیماران خود را بوسیله صدقه درمان کنید » .

همچنین فرمودند :

« خدای یکتا بوسیله دادن صدقه ، هفتاد مرض از قبیل طاعون ، سوختن ، غرق شدن ، زیر

آوار ماندن و دیوانگی را از بین می برد » .

امیر المومنین (ع) نیز فرمود :

« صدقه ، دارویی است نجات بخش و شفا دهنده » .

۳- ذکر خدا و نیز ذکر اهل البیت (ع) و توسل

امیر المومنین (ع) فرمود: « ذکر ما اهل بیت شفاء هر درد و بیماری و وسواس است ». امام علی (ع) فرمود:

« ذکر ما اهل بیت شفاء از تب شدید و بیماری ها است ».

۴- تربت امام حسین (ع):

امام صادق (ع) فرمود: « تربت امام حسین (ع) شفاء هر بیماری است ». و همچنین فرمودند:

« خوردن خاک حرام است مگر خاک قبر مطهر امام حسین (ع)، هر کس از آن بخورد به جهت دفع و رفع درد و بیماری، خداوند به او شفا می بخشد ».

۵- دعا

امام صادق (ع) فرمود:

« بر تو باد به دعا، زیرا دعا درمان هر دردی است ».

خداوند متعال در آیه ۱۸۶ سوره مبارکه بقره می فرماید:

و اذا سالک عبادی عنی فانی قریب اجیب دعوہ الداع اذا دعان فلیستجیبوا لی و الیومنوا بی لعلهم یرشدون .

« و هنگامی که بندگان من از تو درباره من سوال می کنند (بگو) من نزدیکم، دعای دعا

کننده را هنگامی که مرا می خواند پاسخ می گویم، پس آنها باید دعوت مرا بپذیرند و به

من ایمان بیاورند تا راه یابند (رشد کنند و به مقصد برسند) . »

امن یجیب المضطر اذا دعاه و یکشف السوء

« آیا کیست که دعای مضطر را اجابت می کند وقتی او را می خواند و گرفتاری و بلا را از

او بر طرف می نماید؟ »

سوره نمل، آیه ۶۲